

ПРОГНОЗУВАННЯ РІВНЯ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ ПІДПРИЄМСТВ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ

Є. В. МОЗГОВИЙ, ас.

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
jack-mozgovoy@mail.ru*

Роботу будь-якого підприємства оцінюють по безлічі показників, і всі вони характеризують різні аспекти його діяльності. Так, обсяг виробництва показує потужність підприємства, рентабельність – його економічну ефективність, забезпеченість тими чи іншими ресурсами – стабільність і надійність поставок. Дебіторська та кредиторська заборгованість є важливими показниками фінансового здоров'я підприємства. Дебіторська заборгованість відображає суму, яку повинні підприємству його контрагенти – покупці, постачальники, органи влади і так далі. Іноді трапляється так, що заборгованість контрагента представляє собою якісь матеріальні цінності, які вже оплачені, але ще не доставлені. Незважаючи на те, що реальний предмет заборгованості – товари, в балансі все одно відображається їх грошова вартість. Кредиторська ж заборгованість – це сума, яку заборгувало саме підприємство іншим суб'єктам господарствості або органам державного управління. Таким чином, дебіторська та кредиторська заборгованість є, з одного боку, протилежними, а з іншого – тісно взаємопов'язаними поняттями.

У цілому наявність заборгованостей є нормальним і допустимим явищем у певних межах. Якщо ж борги перевищують ці межі, то висока ймовірність виникнення кризи. Виходячи з вищесказаного, найважливішим завданням для керівництва підприємства є управління дебіторською та кредиторською заборгованістю. Даний процес покладається на вищу ланку керівництва в галузі фінансів. Його складовими є: облік дебіторської та кредиторської заборгованості, прогнозування майбутніх показників заборгованості; встановлення гранично допустимих сум боргу; при необхідності – вжиття заходів щодо коригування показників, що не задовольняють вимоги керівництва. З причини стрімкого зростання тарифів на послуги теплопостачання різко знизився рівень розрахунків споживачів. Це стало причиною зростання дебіторської заборгованості підприємств ЖКГ, в тому числі і теплоенергетичних. В свою чергу теплоенергетичні підприємства не мають змоги розрахуватись за поставлене паливо перед НАК «Нафтогаз України» та іншими постачальниками, що призводить до збільшення рівня кредиторської заборгованості.

Проведений аналіз досліджених підприємств теплоенергетики м. Харкова та Харківської області показав, що майже з кожним роком кредиторська заборгованість зростає. Зростання є дуже стрімким тому, для визначення подальшого росту та накопичення кредиторської заборгованості було

проведено її прогнозування на I квартал 2017 р. за допомогою використання адаптивних моделей [1-3]. Для прогнозування кредиторської заборгованості обиралася найбільш адекватна модель із найменшою помилкою (<10%) [1-3].

Проведений прогноз показав, що в I кварталі 2017 року кредиторська заборгованість одного з досліджуваних підприємств, а саме КП «Харківські теплові мережі» складе – 16344,00 тис. грн, що говорить про негайне впровадження управлінських рішень, направлених на ліквідацію заборгованості.

Список використаних джерел:

1. Лукашин Ю. П. Адаптивные методы краткосрочного прогнозирования временных рядов / Ю. П. Лукашин. – Москва : Финансы и статистика, 2003. – 414 с.
2. Моделі аналізу кризових ситуацій на підприємствах житлово-комунального господарства / Т. С. Клебанова, О. О. Рудаченко // Прикладные аспекты моделирования социально-экономических систем: монография / Под. ред. докт. экон. наук. проф. В. С. Пономаренко, докт. экон. наук. проф. Т. С. Клебановой. – Бердянск : Издатель Ткачук А.В., 2015. – 512 с.
3. Оцінка, аналіз і попередження кризового стану підприємств житлово-комунального господарства : монографія / Т. С. Клебанова, О. В. Димченко, О. О. Рудаченко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 213 с.

ОСОБЛИВОСТІ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

М. А. ОЛЬХОВСЬКА, ас.

К. М. ГРЕБЕНЕЦЬ, магістрант

*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова*

61002 Україна, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 17

m.a.olkhovskaya@gmail.com, ziedert@gmail.com

У сучасних умовах функціонування підприємств великого значення набуває проблема ресурсозбереження.

Великий тлумачний словник трактує поняття «ресурси», як «кошти, цінності, запаси, можливості, джерела коштів, доходів». У свою чергу поняття «ресурси підприємства» трактуються, як «кошти, можливості, цінності, запаси підприємства, джерела її доходів, що забезпечують стабільну роботу підприємства в напрямках її діяльності й одержання прибутку» [1]. Таким чином, виходячи з визначень сутності ресурсів, можна говорити про їх велике значення для підприємства та про необхідність впровадження ресурсозберігаючих технологій.

Згідно ДСТУ 3051-95 ресурсозбереження – це «діяльність (організаційна, економічна, технічна, наукова, практична, інформаційна), методи, процеси, комплекс організаційно-технічних заходів, що супроводжують всі стадії